

Jaarverslag landelijk bestuur Democraten 66 over het jaar 2002

Het jaar 2002 was een turbulent jaar met teleurstellende verkiezingen, het einde van de periode van paarse kabinetten, de vorming en de val van het kabinet Balkenende I en de voorbereiding van nieuwe verkiezingen in januari 2003. Deze gebeurtenissen hebben ook D66 als partijorganisatie niet onberoerd gelaten. De onafgemaakte verkiezingscampagne 2002, afgebroken en volledig stilgezet vlak voor de verkiezingen, trok een zware (ook financiële) wissel op partij en organisatie. Met de voortgezette turbulentie in het politieke leven in Nederland kwamen ook de partijactiviteiten enigszins tot stilstand, althans gingen qua themaplanning op een lager niveau verder.

Partijvernieuwing

De aandacht van het Landelijk Bestuur was intussen geheel bepaald door de opdrachten van Congres 74. Het LB kreeg de taak vergaande vernieuwings-voorstellen te doen ten aanzien van de wijze waarop de politieke discussie in de partij werd georganiseerd en de rol van de verschillende (bestaande) instellingen en groeperingen daarin. Daartoe werd de notitie "Het hoofd koel, maar met de vuist op tafel" opgesteld, die in de zomer van 2002 via vier discussiebijeenkomsten en een ledenraadpleging uitgebreid in de partij werd voorbesproken. Aan congres 75 werden vervolgens een aantal implementatievoorstellen voorgelegd ter besluitvorming, met gelegenheid voorstellen te doen tot amendering. Daarnaast was het mogelijk AOM's in te dienen. Intussen werd op grond van de partijdiscussie de beoogde vernieuwing voorbereid.

In congres 75 werden een aantal voorstellen afgewezen of afgezwakt. Hierdoor kon de vernieuwing niet zo voortvarend worden aangepakt als was voorzien. Omdat gebleken was, dat door overmacht grote groepen congresgangers de vergaderplaats pas had kunnen bereiken nadat de besluitvorming op dit agendapunt was afgesloten, werd het verzoek van een aantal leden uit Limburg, enkele voorstellen opnieuw aan congres 76 voor te leggen gehonoreerd (waar zij voor het grootste deel alsnog werden aangenomen zoals bedoeld in "Het hoofd koel"). Een en ander had tot gevolg dat de werkelijke uitwerking van deze agenda vooral pas in 2003 ter hand genomen kon worden.

Samenstelling Landelijk Bestuur

Wel aangenomen besluiten hadden echter direct effect. Het Landelijk Bestuur werd verkleind tot zeven leden. De mogelijkheid van het benoemen van projectbestuursleden voor één jaar was geopend. Onmiddellijk na congres 75 startte het LB in de nieuwe samenstelling, onder leiding van de nieuwe partijvoorzitter, Alexander Pechtold, de procedure om te komen tot een viertal projectbestuursleden, waarvan de eerste (Constantijn Dolman, projectbestuurslid politiek debat) nog in 2002 aan zijn taak begon. Voorbereidingen werden getroffen te komen tot nog drie projectbestuursleden: deskundigheid, informatievoorziening en campagne permanente.

Aan het eind van het jaar 2002 bestond het LB derhalve uit de volgende personen: Alexander Pechtold, voorzitter; Ingrid van Engelshoven, vice-voorzitter politiek; Jules Bijl, vice-voorzitter organisatie; Frans van Drimmelen, penningmeester; Inge Kauer, kennis en deskundigheid; Wilfried Derksen, internationaal secretaris; Bart Robbers, communicatie. Constantijn Dolmans was projectbestuurslid.

Afscheid werd in 2002 genomen van Gerard Schouw, Harry Vissers, Robert Vietor, Ninke van Keulen en Sjoerd Vellinga.

De leden

Het aantal leden is ook in de verslagperiode (met ca 550 leden tot 12.327 leden per 31 december 2002) toegenomen. Dat heeft ook voor grotere inkomsten gezorgd. De binding met de leden is versterkt door modernisering van de Democraat en het snel beantwoorden van gestelde (telefonische en e-mail) vragen. De congressen werden goed bezocht. In de zomer van 2002 werd de nota: " Het hoofd koel, maar met de vuist op tafel " als discussienota gepresenteerd. Er werd in de periode juni tot september 2002 een viertal regionale discussiebijeenkomsten belegd, die goed werden bezocht en tot veel wijzigingsvoorstellen hebben geleid. In september en later in november 2002 gingen de leden in grote lijnen akkoord met de gepresenteerde vernieuwingsvoorstellen.

De congressen

De congressen twee keer per jaar zorgen voor voortgang in de organisatie en van het denken en doen van de partij. Ze bieden de mogelijkheid elkaar in groten getale te ontmoeten, voorstellen voor verandering te presenteren en aan te nemen en ze geven ruimte aan politieke discussie en besluitvorming. Zo werd de nieuwe D66-agenda gepresenteerd en vastgesteld en werd een proef genomen met het lokaal D66-lidmaatschap. Parallelsessies over inhoudelijk thema's, zoals "de nieuwe overheid", "informatie- en communicatietechnologie" en "sociale zekerheid" trokken veel bezoekers en leidden tot goede discussie.

Landelijk secretariaat, later: Landelijk Servicecentrum

Hoewel de omvang en de werkwijze van het Landelijk Secretariaat al direct door de verkiezingsuitslag van 15 mei onder druk kwamen te staan, heeft het LB besloten niet direct tot maatregelen over te moeten gaan. Er vonden derhalve vooralsnog geen wijzigingen plaats in taakstelling en bureau-omvang. Wel werden de consequenties van de "Het hoofd koel"-voorstellen uitgewerkt. Dat betekende vergaande integratie van de bedrijfsvoering. In de deze periode is daarom vorm en inhoud gegeven aan de integratie van het (voormalige) Opleidingscentrum, het SWB en het landelijk secretariaat. De taken zijn nader verdeeld en er zijn afdelingen gevormd, waarbij de service aan de leden centraal is komen te staan. Ook de aansturing van het bestuur en de landelijke organisatie is door de inhoud van de scharnierfunctie van de directeur/secretaris verbeterd. Tot slot is de rechtspositieregeling van 1983 vernieuwd en aan de eisen van de tijd aangepast. Bestuur, dagelijkse leiding en secretariaat hebben in de verslagperiode in goede balans en met goede interne verhoudingen plezierig kunnen functioneren.

Bureau en bestuur en Wetenschappelijke Raad

Het Wetenschappelijk Bureau van D66 (SWB) kende in 2002 een groei van het aantal medewerkers. Naast de coördinator politiek-wetenschappelijk werk (Erik Dees) en de eindredacteur van Idee (Emily van de Vijver) trad per september Miranda Pronk toe als medewerker politiek-wetenschappelijk werk. Vanaf mei worden stage-onderzoeken gedaan door studenten in de eindfase van hun studie. In 2002 werkten drie stagiaires gemiddeld drie maanden bij de SWB (zie hieronder bij publicaties).

Het SWB-bestuur bestond in 2002 uit Inge Kauer (voorzitter), Harry Vissers (penningmeester) en Lex Michiels (beoogd voorzitter Wetenschappelijke Raad). Op het najaarscongres van 16 november trad Harry Vissers af als bestuurslid. Zijn functie werd overgenomen door Frans van Drimmelen. Het SWB-bestuur vergaderde vier keer. Er zijn voorbereidingen getroffen voor de oprichting van een nieuwe Wetenschappelijke Raad. Deze is voor het eerst bij elkaar gekomen begin 2003.

Activiteiten

In 2002 organiseerde de SWB zes bijeenkomsten, hoofdzakelijk in Den Haag (op verschillende locaties). De thema's van deze bijeenkomsten waren zeer uiteenlopend: van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen tot Onderwijs en van Migratie tot Milieu in de Europese Unie. Een nieuwe SWB-taak is de organisatie van fringemeetings op de D66-congressen. Voor congres 75 waren vier bijeenkomsten voorbereid die door een verandering van de congresagenda (het kabinet Balkenende I was gevallen en er waren nieuwe verkiezingen uitgeschreven) zijn geschrapt. Voor een plenair debat en fringe meetings op congres 76 (februari 2003) werden in december 2002 de nodige voorbereidingen getroffen.

In 2002 zijn zes grote publicaties verschenen: drie studies in de serie Sociaal-Liberale Perspectieven – over het Nederlandse buitenlands beleid, de democratische rechtsstaat en migratie en integratie – en twee onderzoeksrapporten van stagiaires – over D66 en levensbeschouwing en over D66 en het straffen van wetsovertreders – als uitgaven van het Wetenschappelijk Bureau. Daarnaast verscheen één groot artikel over het Nederlandse onderwijsbestel in een SCP-publicatie.

Werkgroepen

In 2002 zijn alle SWB-werkgroepen bezocht waarbij dat in 2001 nog niet gebeurd was. Tijdens deze bezoeken is de toekomst van de groepen steeds een gespreksonderwerp geweest. Steeds meer is komen vast te staan dat de combinatie van discussiëren en produceren bij de meeste groepen niet goed werkt. In het kader van het programma "Het hoofd koel, maar met het mes op tafel" is een nieuw geheel van werk- en overlegvormen (m.n. virtueel) in ontwikkeling gebracht, waarbinnen

meningsvorming en productie beter op elkaar zijn afgestemd. In 2003 worden hiervan de eerste resultaten verwacht.

Overige activiteiten

De SWB heeft ondersteuning geboden aan activiteiten in het kader van de verkiezingscampagnes, zoals participatie in de programmacommissie en samenwerking m.b.t. een aantal teksten in de campagne 'Juist nú'.

Internationale zaken

In 2002 heeft onder de Stichting Internationaal Democratisch Initiatief (IDI) een aantal internationale projecten plaatsgevonden. In Kroatië, Bosnië, Bulgarije, Roemenië en Servië hebben bilaterale projecten plaatsgevonden, waarbij in toenemende mate samengewerkt werd met andere partijen zoals de VVD, de Liberal Democrats en het NDI (National Democratic Institute, VS). In oktober vond wederom een multilaterale summerschool plaats, waarbij vertegenwoordigers van onze zusterpartijen in Midden- en Oosteuropa waren uitgenodigd die zich een week verdiept hebben in het onderwerp Nationalisme en Nationale Identiteit. Er is een begin gemaakt met de trainerspool voor de internationale trainingen van IDI. Een uitgebreider verslag van de activiteiten van het IDI is te vinden in het jaarverslag van deze stichting.

D66 was vertegenwoordigd op de ELDR bijeenkomst (council) in Brussel in april 2002 en Thom de Graaf was op de ELDR leaders meeting in Sevilla. Het summerschool-thema Nationalisme en Nationale identiteit is ook meegenomen naar het ELDR congres dat half oktober in Bath (UK) plaatsvond. In de vorm van een fringemeeting is over dit onderwerp gediscussieerd. In Bath was D66 goed vertegenwoordigd door een grote delegatie waaronder Wilfried Derksen en Frans van Drimmelen. Voor de projecten van het IMD (instituut voor meerpartijen-democratie) is sinds juni 2002 geen contactpersoon meer op het D66 kantoor. Er is voor gekozen om op het IMD kantoor iemand de D66 belangen te laten behartigen. Ook op de 'Liberal International Executive' van maart in Budapest en september in Gibraltar was D66 vertegenwoordigd.

Programma

Het LB werd na afloop van het verslagjaar 2002 al snel opnieuw grondig gewijzigd: nog drie zittende bestuursleden traden af en werden vervangen. In 2003 zal dit bestuur op voortvarende wijze het in 2002 ingezette beleid verderzetten. Met name ten aanzien van de betekenis van het lid zijn van de partij voor de ontwikkeling van de politieke betrokkenheid en de waardering van diegenen die voor zo'n lidmaatschap hebben gekozen speelt daarbij een grote rol. Het heeft weer betekenis, en het gaat er weer toe doen, dat je lid bent van een – van deze partij.

Het LB ziet een nieuw elan in de partij opstaan. De stroom nieuwe leden houdt aan en de ontwikkelingen na de verkiezingen van januari hebben alle democraten zeer nauw bij wel en wee van de partij betrokken. In het volgende jaarverslag zal uitvoerig worden aangegeven wat dit voor partij, politieke vertegenwoordigers, LB en Servicecentrum heeft betekend. Maar dat overstijgt de bedoeling en de beperking van dit jaarverslag 2002. U hoort nog van ons.